
*Andrzej Kansy, Michał Balski, Marcin Berliński, Julia Mianecka,
Dorota Chudowska-Rączka, Agnieszka Malinowska, Iwona Stanowska*

Rewitalizacja w Płocku. Raport z badania sondażowego

Revitalization in Plock. Report study

Streszczenie: Raport zawiera wyniki badań przeprowadzonych w 2014 r. w związku z aktualizacją „Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Płocka”.

Słowa kluczowe: Płock, rewitalizacja

Summary: Report contains the results of research carried out in 2014 in connection with updating of „Local revitalization programme of Plock city”.

Keywords: Plock, revitalization

I. WSTĘP

1. Wprowadzenie

Dynamiczny rozwój społeczny i ekonomiczny, charakterystyczny dla obecnych czasów sprawia, że często całe dzielnice miast, a nawet większe obszary, tracą swoje pierwotne funkcje, co doprowadza do spowolnienia ich rozwoju, a nawet ich degradacji. W bardzo dużym stopniu procesy te dotyczą centrów miast i historycznych śródmieść oraz terenów przemysłowych i powojkowych.

W okresie przed zmianami ustrojowymi obszary historycznej zabudowy często stawały się enklawami mieszkalnictwa socjalnego, tracąc tym samym pierwotnie przypisane im funkcje. W czasie transformacji systemowej, której skutkiem było, m.in. pojawienie się

zjawiska strukturalnego bezrobocia to te obszary przede wszystkim zamieszkałe były przez osoby wymagające wsparcia. W rodzinach dotkniętych wykluczeniem społecznym zauważyć można zjawisko dziedziczenia biedy oraz powielania modelu życia rodziców.

Wobec powyższych zjawisk ważnym i pilnym problemem staje się ożywienie tych obszarów polegające nie tylko na rewaloryzacji architektonicznej i urbanistycznej, ale przede wszystkim na znalezieniu nowych funkcji, które obszary te mogłyby pełnić.

Wiązać się to musi z rozwiązaniem problemów społecznych właściwych dla tych obszarów, odkryciu lub wskazaniu elementów istotnych z punktu widzenia identyfikacji i tożsamości lokalnych społeczności oraz ponownego odkrycia potencjału gospodarczego, co służyć może w konsekwencji wyzwoleniu energii społecznej mieszkańców. Tak więc obszary te wymagają podjęcia wieloletniego i konsekwentnego programu rewitalizacji.

Zgodnie z definicją, rewitalizacja to zespół działań w sferze gospodarczej, społecznej i przestrzennej prowadzących do ożywienia i aktywizacji zdegradowanego terenu. Celem rewitalizacji jest poprawa wszystkich aspektów życia mieszkańców miasta, poprzez rewaloryzację stanu środowiska zamieszkania oraz wsparcie rozwoju gospodarczego i społecznego.

Pierwsze działania rewitalizacyjne w Płocku były podejmowane jeszcze przed przyjęciem Lokalnego Programu Rewitalizacji¹. Obecnie wobec nieustającego procesu zmian oraz stojąc na początku nowego okresu programowania Unii Europejskiej na lata 2014-2020, należy ponownie przeanalizować uwarunkowania dla prowadzonego procesu rewitalizacyjnego.

W związku z tym, zgodnie z Uchwałą Nr 702/XLII/2013 przystąpiono do opracowania dokumentu pn. „Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Płocka - Aktualizacja na lata 2014–2020 i lata następne”.

Mając na uwadze potencjał płockiego środowiska naukowego, w dniu 29 stycznia 2014 roku Prezydent Miasta Płocka podpisał porozumienie z Prezesem Towarzystwa Naukowego Płockiego w sprawie współpracy przy opracowaniu aktualizacji Lokalnego Programu Rewitali-

¹ Uchwała Nr 729/XLIII/05 Rady Miasta Płocka z dnia 28.06.2005 roku w sprawie uchwalenia Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Płocka na lata 2005-2013, kierunkowo do 2020 r.

zacji Miasta Płocka². Pierwszym wspólnym działaniem było przeprowadzenie badania sondażowego na temat rewitalizacji. Badanie to, wspólnie z danymi statystycznymi, będzie stanowić podstawę do ponownego przeanalizowania obszarów rewitalizacji i określenia celów na najbliższe lata.

W dniu 19 lutego 2014 roku Prezydent Miasta Płocka wydał Zarządzenie Nr 4197/2014 w sprawie: przeprowadzenia badania sondażowego na potrzeby aktualizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Płocka.

Niniejszy raport składa się z następujących części: w rozdziale I zaprezentowane są wstępne zagadnienia dotyczące rewitalizacji, w rozdziale II przedstawiona jest metodologia badań, w rozdziale III omówione są odpowiedzi respondentów z punktu widzenia poczucia tożsamości mieszkańców poszczególnych osiedli, w rozdziale IV przedstawiono wnioski z przeprowadzonego badania, a w rozdziale V zawarto rekomendacje do uwzględnienia przy opracowywaniu programu rewitalizacji.

II. METODOLOGIA BADAŃ

2.1. Metoda i przebieg badań

Konsultacje społeczne z mieszkańcami Płocka w formie badania sondażowego, dotyczącego procesu rewitalizacji w Płocku przeprowadzone zostały w dniach 3-21 marca 2014 roku.

Celem przeprowadzonych konsultacji społecznych było poznanie oczekiwań mieszkańców w kwestii rewitalizacji w mieście, identyfikacja miejsc, które według mieszkańców wymagają rewitalizacji oraz włączenie mieszkańców w proces rewitalizacji.

Konsultacje przeprowadzone zostały w formie badania sondażowego i polegały na udzieleniu odpowiedzi na pytania postawione w ankiecie przygotowanej przez Referat Rewitalizacji Miasta wspólnie z Towarzystwem Naukowym Płockim.

Ankieta została skierowana do pełnoletnich mieszkańców Płocka, którzy mieli możliwość wypełnienia ankiety w wersji papierowej oraz online.

Ankieta w formie papierowej została wyłożona w Urzędzie Miasta Płocka oraz rozdyskrebowana za pośrednictwem miejskich jednostek

² Porozumienie nr 1/WRM-I-RR/P/11/2014 z dnia 29.01.2014 r.

organizacyjnych, Towarzystwa Naukowego Płockiego, placówek oświatowych i rad mieszkańców osiedli. W całym mieście rozwiezione zostały ankiety łącznie do 62 punktów. Dodatkowo istniała możliwość pobrania wersji do druku ze strony internetowej: <http://www.plock.eu/pl/rewitalizacja.html>. Na wyżej wymienionej stronie udostępniona została także wersja ankiety do wypełnienia online.

Informacja o prowadzonym badaniu sondażowym przekazana została mieszkańcom Płocka za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miasta Płocka, mediów lokalnych oraz portalu społecznościowego.

Jednostką organizacyjną odpowiedzialną za przeprowadzenie konsultacji oraz udzielanie wyjaśnień w sprawie badania sondażowego był Referat Rewitalizacji Miasta w Wydziale Strategii Rozwoju Miasta, Urbanistyki i Architektury Urzędu Miasta Płocka.

Ogółem wpłynęły 1904 ankiety, z czego:

- 1800 ankiet w formie drukowanej (94,5% wszystkich ankiet),
- 104 ankiety w formie elektronicznej (5,5% wszystkich ankiet).

Do Urzędu Miasta wpłynęły bezpośrednio 74 ankiety, natomiast za pośrednictwem wyznaczonych punktów dystrybucji wpłynęło 1726 ankiet.

Tabela 1. Zestawienie wypełnionych ankiet wg miejsca składania

Wyszczególnienie	Liczba ankiet
Przedszkola miejskie	547
Szkoły podstawowe	461
Gimnazja	125
Zespoły szkół i szkoły ponadgimnazjalne	463
Pozostałe placówki nauczania i wychowania specjalnego	88
Centrum ds. Organizacji Pozarządowych	6
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej	25
Miejski Urząd Pracy	11
Urząd Miasta Płocka	73
Poczta	1
Poczta e-mail	3
Wypełnione online	101
Suma ankiet	1904

24 ankiety nie zostały wypełnione prawidłowo, w związku z powyższym analizie poddanych zostało 1880 ankiet.

2.2. Charakterystyka badanej zbiorowości

W badaniu ankietowym wzięło udział niespełna 2% pełnoletnich mieszkańców Płocka (uprawnionych do wypełnienia ankiety), co pozwala na statystyczne wnioskowanie.

Płeć

Zdecydowanie najwięcej ankiet wypełniły kobiety tj. 1407, co stanowi 74,8% ogółu ankietowanych.

Tabela 2. Zestawienie wypełnionych ankiet wg płci

Płeć	Liczba	Udział %
kobieta	1407	74,8%
mężczyzna	473	25,2%
Ogółem	1880	100%

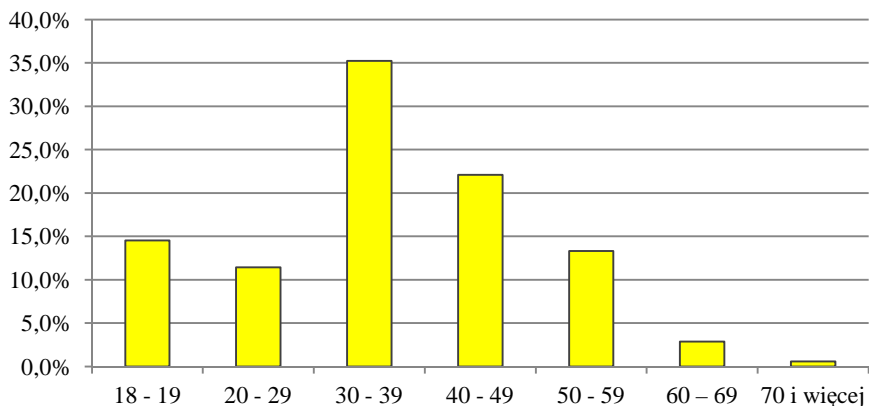
Wiek respondentów

Pod względem wieku najwięcej ankiet wypełniły osoby w przedziale wiekowym 30-39 lat, tj. 662, co stanowi 35,2% ankietowanych. Na szczególną uwagę zasługuje relatywnie duży udział osób w wieku 18-19 lat.

Tabela 3. Zestawienie wypełnionych ankiet wg wieku

Wiek w latach	Liczba	Udział %
18 - 19	273	14,5%
20 - 29	215	11,4%
30 - 39	662	35,2%
40 - 49	415	22,1%
50 - 59	250	13,3%
60 - 69	54	2,9%
70 i więcej	11	0,6%
Ogółem	1880	100%

Wykres 1. Zestawienie wypełnionych ankiet wg wieku

Statys zawodowy

W badaniu ankietowym wzięło udział 1308 osób pracujących zawodowo, co stanowi 69,6% ogółu ankietowanych. Dużą aktywnością w badaniu wykazali się także uczniowie, którzy wypełnili 346 ankiet, co stanowi ponad 18% wypełnionych ankiet.

Tabela 4. Zestawienie wypełnionych ankiet wg statusu zawodowego

Jestem	Liczba	Udział %
uczniem	346	18,4%
studentem	27	1,4%
osobą pracującą zawodowo	1308	69,6%
osobą bezrobotną	133	7,1%
rencistą	17	0,9%
emerytem	49	2,6%
Ogółem	1880	100%

Wykształcenie

Ponad połowa ankiet została wypełniona przez osoby z wykształceniem wyższym, w tym licencjackim, inżynierskim lub magisterskim.

Tabela 5. Zestawienie wypełnionych ankiet wg wykształcenia

Wykształcenie	Liczba	Udział %
podstawowe	158	8,4%
zasadnicze zawodowe	138	7,3%
średnie (ogólnokształcące, zawodowe, policealne)	637	33,9%
wyższe (licencjackie, inżynierskie, magisterskie)	947	50,4%
Ogółem	1880	100%

Charakter zamieszkiwanej zabudowy

Najwięcej ankietowanych wskazało, że zamieszkuje w mieszkaniu w budynku wielorodzinnym. Tylko niespełna 30% ankietowanych mieszka w zabudowie jednorodzinnej.

Tabela 6. Zestawienie wypełnionych ankiet wg typu budynku zamieszkania

Miejsce zamieszkania	Liczba	Udział %
mieszkanie w budynku wielorodzinnym	1319	70,2%
budynek jednorodzinny	561	29,8%
Ogółem	1880	100%

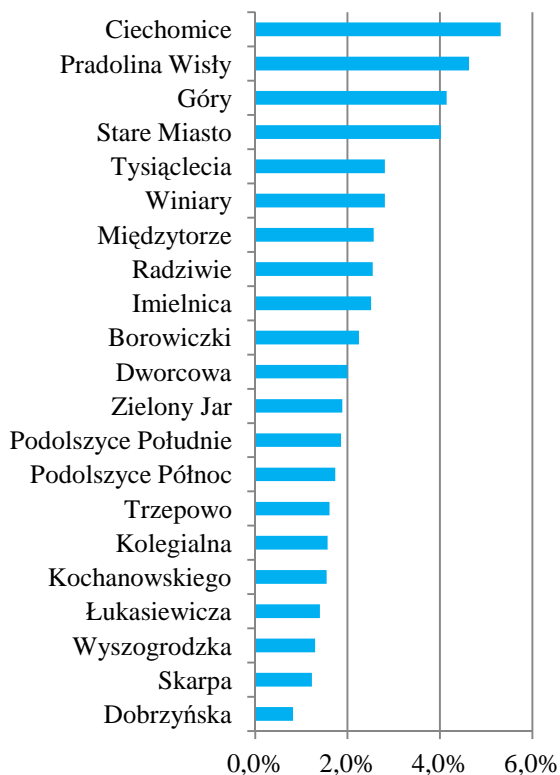
Miejsce zamieszkania wg osiedli

Największą aktywnością w badaniu sondażowym wykazali się mieszkańcy osiedla Ciechomice – ankietę wypełniło ponad 5% mieszkańców tego osiedla. Dużą aktywnością wykazali się także mieszkańcy osiedli: Pradolina Wisły, Góry, Stare Miasto.

Tabela 7. Zestawienie wypełnionych ankiet wg osiedla zamieszkania

Osiedle	Liczba wypełnionych ankiet	Liczba uprawnionych do wzięcia udziału w badaniu	Udział %
Borowiczki	70	3 113	2,2%
Ciechomice	51	959	5,3%
Dobrzyńska	68	8 316	0,8%
Dworcowa	96	4 811	2,0%
Góry	55	1 327	4,1%
Imielnica	55	2 190	2,5%
Kochanowskiego	127	8 202	1,5%
Kolegialna	131	8 376	1,6%
Łukasiewicza	138	9 829	1,4%
Międzytorze	117	4 564	2,6%
Podolszyce Południe	143	7 697	1,9%
Podolszyce Północ	162	9 339	1,7%
Pradolina Wisły	18	389	4,6%
Radziwie	76	2 990	2,5%
Skarpa	94	7 642	1,2%
Stare Miasto	132	3 284	4,0%
Trzepowo	9	559	1,6%
Tysiąclecia	138	4 912	2,8%
Winiary	36	1 282	2,8%
Wyszogrodzka	106	8 168	1,3%
Zielony Jar	58	3 072	1,9%
Ogółem	1880	101 021	1,9%

Wykres 2. Procentowy udział wypełnionych ankiet wg osiedla zamieszkania

III. PROBLEMATYKA ANKIETY

3.1. Problemy techniczne występujące w pobliżu miejsca zamieszkania

Ważnym aspektem życia mieszkańców obszarów przeznaczonych do rewitalizacji jest infrastruktura techniczna i rekreacyjna. Poniżej przedstawiono najważniejsze, zdaniem mieszkańców, problemy do rozwiązania w tym zakresie.

W pytaniu nr 1 - **Jakie problemy techniczne, związane z jakością życia Pani/Pana zdaniem występują w pobliżu Pani/Pana miejsca zamieszkania?** poproszono o wybór maksymalnie 5 najbardziej dotkliwych problemów, z którymi mieszkańcy borykają się w bezpośrednim sąsiedztwie miejsca zamieszkania.

Wśród 15 wymienionych problemów znalazło się pytanie otwarte, które pozwoliło respondentom na wskazanie problemu nie ujętego w ankiecie.

Zdaniem mieszkańców głównymi problemami technicznymi związanymi z jakością życia są:

- zły stan dróg i chodników;
- niedostateczna liczba miejsc parkingowych;
- brak ścieżek rowerowych;
- niska estetyka otoczenia – niska jakość urządzeń małej architektury lub ich brak;
- zanieczyszczone skwery, ulice, trawniki.

Zły stan dróg i chodników jako największy problem techniczny występujący w pobliżu miejsca zamieszkania wskazali mieszkańcy 10 osiedli, tj. Borowiczki, Ciechomice, Dobrzyńska, Góry, Kolegialna, Pradolina Wisły, Radziwie, Skarpa, Trzepowo, Winiary.

Dla mieszkańców 9 osiedli (Dworcowa, Kochanowskiego, Łukasiewicza, Międzytorze, Podolszyce Południe, Podolszyce Północ, Stare Miasto, Tysiąclecia, Zielony Jar) największym problemem technicznym występującym w pobliżu ich miejsca zamieszkania jest *niedostateczna liczba miejsc parkingowych*.

Wśród innych problemów technicznych wskazywanych w ankiecie przez mieszkańców pojawiły się m.in.

- brak zadaszeń przystanków autobusowych;
- parkowanie samochodów na chodnikach, co uniemożliwia swobodne przemieszczanie się pieszym;
- zła organizacja sygnalizacji drogowej;
- złe rozmieszczenie i za mało oznakowanych przejść dla pieszych;
- brak oświetlenia lub niedostateczne oświetlenie przestrzeni publicznych;
- hałas;
- dym z kominów;
- brak ławek, koszy na śmieci, pojemników na psie odchody;
- zły stan placów zabaw, zanieczyszczone piaskownice.

Poniżej przedstawiono zestawienie głównych problemów technicznych związanych z jakością życia, według miejsca zamieszkania.

Tabela 8. Problemy techniczne, związane z jakością życia występujące w pobliżu miejsca zamieszkania respondentów wg osiedli

Osiedle	Zły stan dróg i chodników		Niedogodne połączenia komunikacji publicznej, zle rozmieszczenie przystanków autobusowych		Niedostateczna liczba miejsc parkingowych		Brak ścieżek rowerowych		Chaos reklamowy		Niska estetyka otoczenia – niska jakość urządzeń małej architektury (np. ławki, kioski, śmietniki) lub ich brak		Zamiejszczone skwery, ulice, trawniki		Brak terenów zielonych i spacerowych		Brak boisk, placów zabaw		Zdewastowane i opuszczone tereny poprzemysłowe/powojenne		Zły stan techniczny obiektów		Brak infrastruktury technicznej (np. instalacja c.o., wod.-kan., gaz)		Niedostateczna infrastruktura miejskiej dla osób z ograniczoną zdolnością poruszania się		Nieprzyjemne zapachy		Inne	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Borowiczki	53	19,6%	14	5,2%	22	8,1%	33	12,2%	11	4,1%	27	10,0%	15	5,6%	24	8,9%	24	8,9%	7	2,6%	10	3,7%	7	2,6%	9	3,3%	11	4,1%	3	1,1%
Ciechomice	47	24,6%	7	3,7%	14	7,3%	29	15,2%	2	1,0%	18	9,4%	11	5,8%	18	9,4%	12	6,3%	5	2,6%	0	0,0%	17	8,9%	5	2,6%	3	1,6%	3	1,6%
Dobrzyńska	48	17,8%	4	1,5%	39	14,4%	21	7,8%	13	4,8%	33	12,2%	26	9,6%	22	8,1%	20	7,4%	3	1,1%	13	4,8%	4	1,5%	10	3,7%	9	3,3%	5	1,9%
Dworcowa	44	12,5%	20	5,7%	59	16,8%	29	8,2%	12	3,4%	52	14,8%	30	8,5%	37	10,5%	21	6,0%	11	3,1%	7	2,0%	1	0,3%	14	4,0%	10	2,8%	5	1,4%
Góry	40	19,0%	8	3,8%	11	5,2%	30	14,2%	2	0,9%	20	9,5%	10	4,7%	8	3,8%	25	11,8%	15	7,1%	4	1,9%	24	11,4%	5	2,4%	4	1,9%	5	2,4%
Imielnica	16	9,2%	6	3,4%	23	13,2%	26	14,9%	6	3,4%	18	10,3%	3	1,7%	20	11,5%	24	13,8%	4	2,3%	3	1,7%	4	2,3%	6	3,4%	9	5,2%	6	3,4%
Kochanowskiego	64	14,1%	24	5,3%	78	17,2%	55	12,1%	17	3,7%	39	8,6%	39	8,6%	43	9,5%	31	6,8%	3	0,7%	12	2,6%	2	0,4%	14	3,1%	24	5,3%	9	2,0%
Kolejalna	96	18,3%	6	1,1%	92	17,5%	66	12,6%	20	3,8%	56	10,7%	52	9,9%	35	6,7%	23	4,4%	12	2,3%	23	4,4%	12	2,3%	15	2,9%	8	1,5%	9	1,7%
Łukasiewiczza	87	15,9%	14	2,6%	114	20,8%	30	5,5%	10	1,8%	59	10,8%	65	11,9%	28	5,1%	25	4,6%	6	1,1%	22	4,0%	0	0,0%	19	3,5%	65	11,9%	4	0,7%
Międzytorze	57	12,4%	13	2,8%	72	15,7%	66	14,4%	20	4,4%	53	11,6%	39	8,5%	45	9,8%	19	4,1%	10	2,2%	12	2,6%	6	1,3%	17	3,7%	22	4,8%	7	1,5%
Podolszyce Południe	71	16,7%	10	2,3%	101	23,7%	26	6,1%	33	7,7%	37	8,7%	41	9,6%	26	6,1%	20	4,7%	3	0,7%	9	2,1%	4	0,9%	20	4,7%	16	3,8%	9	2,1%
Podolszyce Północ	82	15,0%	17	3,1%	121	22,1%	53	9,7%	32	5,8%	44	8,0%	58	10,6%	25	4,6%	20	3,6%	9	1,6%	12	2,2%	4	0,7%	31	5,7%	27	4,9%	13	2,4%
Pradolina Wisły	15	21,4%	9	12,9%	3	4,3%	8	11,4%	1	1,4%	8	11,4%	4	5,7%	2	2,9%	8	11,4%	2	2,9%	1	1,4%	4	5,7%	2	2,9%	1	1,4%	2	2,9%

3.2. Problemy społeczne występujące w pobliżu miejsca zamieszkania

W wyniku procesów transformacji gospodarczej w Polsce nastąpił wzrost znaczenia problemów społecznych. Przy czym nie rozwój gospodarczy, lecz asymetryczne przekształcenia w działalności gospodarczej są przyczyną powstawania problemów społecznych. Zatem problemy te są związane ściśle ze skutkami gospodarczego działania.

Problemy społeczne charakteryzują się następującymi cechami:

- budzą niepokój, napięcie i prowadzą do zachowań ludzi, będących wyrazem tych niepokojów i napięć;
- są długotrwałe, mają szeroki i rosnący zasięg;
- kumulują się w pewnych grupach społecznych;
- prowadzą do zakłóceń szerszego rozwoju społecznego;
- wiążą się z niedostosowaniem instytucji społecznych do potrzeb ludzi;
- nie mogą zostać samodzielnie przewyciężone przez osoby ich doświadczające.

Wyżej wymienione wyznaczniki, działając jednocześnie ze skrajnym nasileniem, mogą doprowadzić do zagrożeń funkcjonowania społeczności lokalnej. W związku z powyższym przeanalizowane zostało postrzeganie problemów społecznych przez mieszkańców poszczególnych osiedli.

Istotne znaczenie w przeprowadzonej analizie znalazła kwestia społecznego postrzegania przyczyn zagrożenia bezpieczeństwa.

Na subiektywny poziom odczuwanego bezpieczeństwa wpływ mają zagrożenia, do których zaliczamy zjawiska patologii społecznej. Im większy jest zasięg i natężenie zjawisk patologicznych, tym mniejsze poczucie bezpieczeństwa. Zatem poznanie źródeł zagrożenia bezpieczeństwa pozwoli instytucjom publicznym i władzom samorządowym podjąć działania mające na celu ograniczenie albo wyeliminowanie tych zagrożeń.

Przeprowadzona w ramach badań analiza występowania problemów społecznych wśród mieszkańców Płocka pozwoliła zbudować zestawienie najczęściej występujących zjawisk obniżających jakość życia w mieście.

W pytaniu nr 2 - **Jakie problemy społeczne, związane z jakością życia Pani/Pana zdaniem występują w pobliżu Pani/Pana miejsca zamieszkania?** poproszono respondentów o wskazanie maksymalnie 3 problemów.

Wśród 7 wymienionych problemów znalazło się pytanie otwarte, które pozwoliło respondentom na wskazanie, problemu nieujętego w ankiecie.

Tabela 11. Problemy społeczne, związane z jakością życia występujące w pobliżu miejsca zamieszkania respondentów wg osiedli

Osiedle	Chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością		Uciążliwe sąsiedztwo		Słaba integracja lokalnej społeczności		Słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami		Patologie społeczne (np. alkoholizm, narkomania, przemoc w rodzinie)		Bezdomność		Inne	
	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%	Liczba	%
Borowiczki	29	25,0%	6	5,2%	25	21,6%	27	23,3%	17	14,7%	10	8,6%	2	1,7%
Ciechomice	17	21,0%	9	11,1%	24	29,6%	16	19,8%	10	12,3%	5	6,2%		0,0%
Dobrzyńska	47	30,7%	14	9,2%	24	15,7%	21	13,7%	31	20,3%	14	9,2%	2	1,3%
Dworcowa	46	25,4%	14	7,7%	38	21,0%	30	16,6%	20	11,0%	31	17,1%	2	1,1%
Góry	19	21,1%	9	10,0%	19	21,1%	26	28,9%	13	14,4%	2	2,2%	2	2,2%
Imielnica	6	7,9%	3	3,9%	29	38,2%	27	35,5%	6	7,9%	4	5,3%	1	1,3%
Kochanowskiego	43	20,8%	29	14,0%	40	19,3%	43	20,8%	21	10,1%	28	13,5%	3	1,4%
Kolegialna	78	29,3%	35	13,2%	45	16,9%	39	14,7%	41	15,4%	26	9,8%	2	0,8%
Łukasiewicza	83	31,1%	21	7,9%	45	16,9%	43	16,1%	36	13,5%	38	14,2%	1	0,4%
Międzytorze	46	22,3%	27	13,1%	41	19,9%	40	19,4%	20	9,7%	30	14,6%	2	1,0%

Zdaniem mieszkańców, głównymi problemami społecznymi związanymi z jakością życia są:

- chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością;
- słaba integracja lokalnej społeczności;
- słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami.

Chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością jako największy problem społeczny występujący w pobliżu miejsca zamieszkania wskazali mieszkańcy 11 osiedli, tj. Borowiczki, Dobrzyńska, Dworcowa, Kochanowskiego, Kolegialna, Łukasiewicza, Międzytorze, Skarpa, Stare Miasto, Tysiąclecia, Wyszogrodzka.

Dla mieszkańców 6 osiedli (Ciechomice, Imielnica, Podolszyce Południe, Podolszyce Północ, Radziwie, Zielony Jar) największym problemem społecznym występującym w pobliżu ich miejsca zamieszkania jest *słaba integracja lokalnej społeczności*. Według mieszkańców pozostałych osiedli największym problemem jest słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami.

Wśród innych problemów społecznych wskazywanych w ankiecie przez mieszkańców pojawiły się m.in.:

- brak pracy, bieda;
- brak wrażliwości mieszkańców na czystość i estetykę otoczenia, niesprzątanie po psach;
- koncentracja społeczności romskiej w jednym miejscu;
- mało patroli policji;
- grupy mężczyzn spożywających alkohol w miejscach publicznych;
- psy bez nadzoru biegające po ulicach;
- brak programu aktywizacji młodzieży;
- wysiadanie młodzieży pod blokiem, krzyki po godz. 22.00.

Tabela 12. Trzy główne problemy społeczne związane z jakością życia

Rodzaj problemu	Liczba wskazań ogółem	Udział wskazań wśród wszystkich ankiet
Chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością	884	47,0%
Słaba integracja lokalnej społeczności	679	36,1%
Słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami	622	33,1%

Tabela 13. Zestawienie głównych problemów społecznych związanych z jakością życia wg miejsca zamieszkania

Osiedle	Liczba złożonych ankiet	Udzielone odpowiedzi	Liczba odpowiedzi	Udział % w liczbie złożonych ankiet
Borowiczki	70	Chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością	29	41,4%
		Słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami	27	38,6%
		Słaba integracja lokalnej społeczności	25	35,7%
Ciechomice	51	Słaba integracja lokalnej społeczności	24	47,1%
		Chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością	17	33,3%
		Słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami	16	31,4%

3.3. Problemy dotyczące braku niektórych miejsc i form aktywności w pobliżu miejsca zamieszkania

W wyniku przemian społeczno-gospodarczych zanikło wiele form spędzania wolnego czasu. Rozluźniły się również więzi sąsiedzkie. W związku z tym obecnie funkcjonowanie wielu społeczności lokalnych odbywa się bez poszanowania dobra wspólnego i negatywnie odbija się na jakości życia w osiedlach.

W bezosobowym środowisku trudno liczyć na pomoc sąsiedzką a niezagospodarowane lub nieprawidłowo zaprojektowane przestrzenie nie sprzyjają nawiązywaniu dobrych stosunków sąsiedzkich.

W pytaniu nr 3 - **Jakich miejsc i form aktywności brakuje w pobliżu Pani/Pana miejsca zamieszkania?** poproszono o wskazanie maksymalnie 3 odpowiedzi.

Wśród 12 wymienionych problemów znalazło się pytanie otwarte, które pozwoliło respondentom na wskazanie problemu nieuwjętego w ankiecie.

Tabela 14. Zestawienie miejsc i form aktywności brakujących w pobliżu miejsca zamieszkania respondentów wg osiedli

Osiedle	miejsca do spędzania czasu wolnego (np. klub osiedlowy, kafeteria internetowa, biblioteka, fitness club, świetlica)		imprez integrujących lokalną spoteczność		małych sklepów osiedlowych z artykułami spożywczymi		sklepów z artykułami specjalistycznymi (np. odzieżowy, meblowy, RTV-AGD, kwiatami, księgarnia)		miejsca sprzedawcy produktów rolnych, regionalnych		placówek usługowych (np. fryzjer, krawiec, ksero, szewc)		lokali gastronomicznych		placówek obsługi finansowej		placówek opieki medycznej		placówek pocztowych		szateł miejskich		Innych	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%	liczba	%
Borowiczki	41	28,9%	28	19,7%	15	10,6%	15	10,6%	4	2,8%	12	8,5%	3	2,1%	2	1,4%	6	4,2%	2	1,4%	11	7,7%	3	2,1%
Ciechomice	29	25,0%	12	10,3%	3	2,6%	18	15,5%	3	2,6%	5	4,3%	11	9,5%	9	7,8%	11	9,5%	8	6,9%	6	5,2%	1	0,9%
Dobrzyńska	38	26,4%	25	17,4%	6	4,2%	19	13,2%	5	3,5%	4	2,8%	17	11,8%	2	1,4%	9	6,3%	2	1,4%	13	9,0%	4	2,8%
Dworcowa	45	23,9%	26	13,8%	18	9,6%	22	11,7%	12	6,4%	4	2,1%	10	5,3%	2	1,1%	14	7,4%	4	2,1%	28	14,9%	3	1,6%
Góry	41	31,8%	12	9,3%	6	4,7%	19	14,7%	3	2,3%	12	9,3%	4	3,1%	7	5,4%	6	4,7%	10	7,8%	5	3,9%	4	3,1%
Imielnica	40	36,4%	25	22,7%	4	3,6%	3	2,7%	2	1,8%	7	6,4%	7	6,4%	5	4,5%	2	1,8%	9	8,2%	4	3,6%	2	1,8%
Kochanowskiego	52	24,5%	47	22,2%	10	4,7%	16	7,5%	8	3,8%	11	5,2%	20	9,4%	4	1,9%	18	8,5%	6	2,8%	15	7,1%	5	2,4%
Kolegialna	62	24,5%	44	17,4%	18	7,1%	25	9,9%	16	6,3%	7	2,8%	10	4,0%	3	1,2%	21	8,3%	2	0,8%	41	16,2%	4	1,6%
Łukasiewicza	49	19,6%	51	20,4%	28	11,2%	16	6,4%	8	3,2%	7	2,8%	23	9,2%	4	1,6%	17	6,8%	6	2,4%	36	14,4%	5	2,0%
Międzytorze	59	24,5%	43	17,8%	9	3,7%	19	7,9%	14	5,8%	9	3,7%	36	14,9%	7	2,9%	19	7,9%	1	0,4%	18	7,5%	7	2,9%

Ankietowani uznali, że najbardziej brakuje im w pobliżu miejsca zamieszkania:

- miejsc do spędzania czasu wolnego (np. klubu osiedlowego, biblioteki, fitness clubu, świetlicy);
- imprez integrujących lokalną społeczność;
- szałotów miejskich.

Brak *miejsca do spędzania czasu wolnego* to główny problem, który wskazali mieszkańcy 16 osiedli: Borowiczki, Ciechomice, Dobrzyńska, Dworcowa, Góry, Imielnica, Kochanowskiego, Kolegialna, Międzytorze, Pradolina Wisły, Radziwie, Skarpa, Stare Miasto, Tysiąclecia, Winiary, Wyszogrodzka.

Mieszkańcy osiedla Trzepowo wskazali, iż brakuje im *placówki opieki medycznej*. Mieszkańcom pozostałych osiedli brakuje *imprez integrujących lokalną społeczność*.

Wśród innych potrzeb mieszkańcy większości osiedli wskazywali na brak placów zabaw, siłowni na powietrzu, parków, boisk, ścieżek rowerowych. Dodatkowo mieszkańcy wskazywali także, m.in. na brak:

- dużego sklepu z artykułami spożywczymi (Borowiczki, Góry);
- weterynarza (Borowiczki);
- bankomatu (Borowiczki, Ciechomice);
- parku dla zwierząt (Łukasiewicza, Podolszyce Południe, Podolszyce Północ);
- krytego basenu (Kochanowskiego, Skarpa);
- apteki (Wyszogrodzka);
- placówki dziennego pobytu dla osób starszych i samotnych (Podolszyce Północ);
- inicjatyw zajmujących się opieką nad bezdomnymi zwierzętami, np. domów dla kotów (Podolszyce Południe).

Tabela 15. Zestawienie miejsc i form aktywności związanych z jakością życia, których brakuje respondentom

Rodzaj problemu	Liczba wskazań ogółem	Udział wskazań wśród wszystkich ankiet
miejsca do spędzania czasu wolnego (np. klub osiedlowy, kafejka internetowa, biblioteka, fitness club, świetlica)	890	47,3%
impresz integrujących lokalną społeczność	638	33,9%
szaleńców miejskich	386	20,5%

Tabela 16. Zestawienie miejsc i form aktywności, których brakuje respondentom wg miejsca zamieszkania

Osiedle	Liczba złożonych ankiet	Udzielone odpowiedzi	Liczba odpowiedzi	Udział % w liczbie złożonych ankiet
Borowiczki	70	miejsca do spędzania czasu wolnego (np. klub osiedlowy, kafejka internetowa, biblioteka, fitness club, świetlica)	41	58,6%
		impresz integrujących lokalną społeczność	28	40,0%
		małych sklepów osiedlowych z artykułami spożywczymi	15	21,4%
		sklepów z artykułami specjalistycznymi (np. odzieżowy, meblowy, RTV-AGD, kwaciarnia, księgarnia)	15	21,4%
Ciechomice	51	miejsca do spędzania czasu wolnego (np. klub osiedlowy, kafejka internetowa, biblioteka, fitness club, świetlica)	29	56,9%
		sklepów z artykułami specjalistycznymi (np. odzieżowy, meblowy, RTV-AGD, kwaciarnia, księgarnia)	18	35,3%
		impresz integrujących lokalną społeczność	12	23,5%

3.4. Obszary wymagające żywienia w pobliżu miejsca zamieszkania według mieszkańców poszczególnych osiedli

W pytaniu nr 4 - **Proszę wskazać w pobliżu Pani/Pana miejsca zamieszkania obiekty/tereny, które uważa Pani/Pan, że wymagają żywienia?** respondentów poproszono, aby wskazali maksymalnie 3 takie obszary.

Na pytanie 4 odpowiedzi udzieliły 1222 osoby, z czego 533 osoby wskazały więcej niż jeden obszar, który wymaga żywienia. Łącznie na pytanie 4 odpowiedzi udzieliło 65% ankietowanych. Najczęściej obiekty/tereny wymagające żywienia wskazywali mieszkańcy osiedla Stare Miasto (83,3% ankietowanych zamieszkałych na tym osiedlu wskazało obszary w pobliżu zamieszkania, które wymagają żywienia).

W pytaniu 5 poproszono respondentów, aby uszczegółowili problemy, jakie wiążą się ze wskazanymi w pytaniu 4 obszarami.

Tabela 17. Zestawienie liczby osób, które wskazały obszary wymagające żywienia w pobliżu miejsca zamieszkania wg osiedli

Osiedle zamieszkania	Liczba wypełnionych ankiet	Liczba osób, które wskazały obszar w pytaniu 4	Udział %
Borowiczki	70	53	75,7%
Ciechomice	51	27	52,9%
Dobrzyńska	68	53	77,9%
Dworcowa	96	68	70,8%
Góry	55	44	80,0%
Imielnica	55	28	50,9%
Kochanowskiego	127	84	66,1%
Kolegialna	131	102	77,9%
Łukasiewicza	138	81	58,7%
Międzytorze	117	79	67,5%
Podolszyce Południe	143	69	48,3%
Podolszyce Północ	162	77	47,5%
Pradolina Wisły	18	11	61,1%
Radziwie	76	57	75,0%
Skarpa	94	67	71,3%
Stare Miasto	132	110	83,3%
Trzepowo	9	3	33,3%
Tysiąclecia	138	85	61,6%
Winiary	36	20	55,6%
Wyszogrodzka	106	72	67,9%
Zielony Jar	58	32	55,2%
Ogółem	1880	1222	65,0%

Osiedle Borowiczki

Tabela 18. Osiedle Borowiczki - zestawienie miejsc wymagających ożywienia wraz z liczbą wskazań oraz występującymi problemami

wskazany obszar	zaniedbana przestrzeń publiczna	zły stan techniczny obiektów	niska estetyka otoczenia	puste lokale użytkowe	tereny poprzemysłowe	tereny powojenne	zaniedbana zielen	negatywne zjawiska społeczne	słaba komunikacja	zaniedbane zabytki	inne	liczba wskazań	udział %
Cukrownia Borowiczki, park, ul. Harcerska	23	13	5	6	15	0	19	10	1	12	brak ławek do odpoczynku	28	31,8%
Stadion w Borowiczkach przy ul. Borowickiej	13	12	1	0	2	0	8	5	3	0		16	18,2%
Osiedle Borowiczki	10	4	5	5	6	0	9	6	4	4	zły stan dróg i chodników	14	15,9%
Łączna liczba wskazań z osiedla												88	100,0 %

Mieszkańcy osiedla Borowiczki najczęściej wskazywali teren cukrowni wraz z ul. Harcerską oraz pobliskim parkiem głównie ze względu na zaniedbaną przestrzeń publiczną. Na ten właśnie obszar dokonano 31,8% wskazań. Mniej osób wskazało stadion (18,2% wskazań). Blisko 16% mieszkańców osiedla Borowiczki wskazało, że całe osiedle wymaga ożywienia.

3.5. Obszary wymagające ożywienia na terenie całego miasta według mieszkańców poszczególnych osiedli

W pytaniu nr 6 - **Proszę wskazać poza osiedlem, na którym Pani/Pan mieszka obiekty/tereny, które uważa Pani/Pan, że wymagają ożywienia?** respondenci zostali poproszeni o wskazanie maksymalnie 5 obszarów.

Na pytanie 6 odpowiedzi udzieliło 1125 osób, co stanowi blisko 60% ankietowanych. Najczęściej wskazywano obszary/tereny położone w centrum miasta: ul. Tumska, ul. Sienkiewicza, Stare Miasto. Głównym problemem ulicy Tumskiej jest przede wszystkim duża liczba wolnych lokali użytkowych. Mieszkańcom przeszkadza także m.in. duża liczba banków, które mają siedziby na tej ulicy oraz brak przyjaznych miejsc do siedzenia. W przypadku ul. Sienkiewicza ankietowani zwrócili uwagę głównie na zły stan techniczny obiektów położonych przy tej ulicy, zaniedbaną przestrzeń oraz problemy społeczne. Zły stan techniczny obiektów to według mieszkańców główny powód, dla którego działania rewitalizacyjne powinny być kontynuowane na osiedlu Stare Miasto.

W pytaniu 7 poproszono respondentów, aby uszczegółowili problemy jakie wiążą się ze wskazanymi w pytaniu 6 obszarami.

Tabela 39. Zestawienie miejsc wymagających ożywienia na terenie całego miasta wraz z liczbą wskazań oraz występującymi problemami

wskazany obszar	zaniedbana przestrzeń publiczna	zły stan techniczny obiektów	niska estetyka otoczenia	puste lokale użytkowe	tereny poprzemysłowe	tereny powojiskowe	zaniedbana zieleni	problemy społeczne	słaba komunikacja	zaniedbane zabytki	inne	liczba wskazań	udział % w ogólnej liczbie wskazań
ul. Tumska	70	74	74	156	0	0	36	82	11	73	same banki; stoliki na powietrzu; niewygodne siedzenia; za mało zieleni, kwiatów; szarzyzna; ogólny brud; zdewastowane budki telefoniczne; brak placówek gastronomicznych; zaniedbane podwórka; banki, kantory itp powinny być wyprowadzone w boczne uliczki; brak małych, tanich sklepików i przytulnych lokali; ulica zrobiła się pusta, są tylko banki a jej piękno nie jest wykorzystywane; brak wykorzystania Tumskiej jako głównego deptaka miasta; brak miejsc do siedzenia przyjaznych mieszkańcom	205	6,4%

Niektóre obiekty/tereny wymagające żywienia wskazywane były zarówno przez osoby mieszkające w pobliżu takiego obszaru, jak i przez pozostałych mieszkańców Płocka. Poniżej zestawienie obszarów, które zostały wskazane w pytaniu 4 i 6.

Tabela 40. Zestawienie miejsc wymagających żywienia

wskazany obszar	suma wskazań z pyt. 4 i 6	udział % w ogólnej liczbie wskazań
ul. Sienkiewicza	244	5,3%
ul. Tumska	236	5,1%
teren - ul. Okrzei, Kwiatka, Tumska, Narutowicza, Piekarska	215	4,7%
teren pomiędzy ul. Pszczelą, Miodową, Bartniczą, Skłodowskiej, Kredytową, Słodową, Jaśminową	207	4,5%
Dworzec PKP/PKS wraz z terenem przyległym	164	3,6%
osiedle Stare Miasto	156	3,4%
osiedle Skarpa	126	2,7%
osiedle Kolegialna	103	2,2%
osiedle Radziwie	102	2,2%
osiedle Międzytorze	95	2,1%
teren - al. Jachowicza, Nowy Rynek, Królewiecka, Bielska	89	1,9%
ul. Kazimierza Wielkiego, zespół kościoła Mariawitów	81	1,8%
teren pomiędzy ul. Przemysłową, Wiadukt, Bielską, Tysiąclecia	76	1,7%
kwartał pomiędzy ul. Bielską, Ostatnią, Spacerową i Kobylińskiego – rynek, al. Spacerowa, dawny młyn	76	1,7%
teren byłej jednostki wojskowej, ul. Strzelecka, ul. Powstańców Styczniowych	66	1,4%
osiedle Borowiczki	61	1,3%
ul. Otołińska, blok socjalny	58	1,3%
ul. Kolegialna	57	1,2%
osiedle Łukasiewiczza	55	1,2%
osiedle Dworcowa	54	1,2%
ul. Harcerska, teren po cukrowni wraz z parkiem i pałacem	53	1,2%
osiedle Winiary	52	1,1%

wskazany obszar	suma wskazań z pyt. 4 i 6	udział % w ogólnej liczbie wskazań
osiedle Dobrzyńska	51	1,1%
al. Jachowicza, dawny dworzec PKS	50	1,1%
osiedle Wyszogrodzka	45	1,0%
Jar rzeki Brzeźnicy, ul. Parowa	44	1,0%
osiedle Podolszyce Północ	44	1,0%
osiedle Tysiąclecia	38	0,8%
al. Roguckiego	34	0,7%
osiedle Imielnica	33	0,7%
tereny przy ul. Dworcowej i ul. Chopina	32	0,7%
ul. Kolejowa, budynek po byłej elektrowni, po przedszkolu	29	0,6%
stadion w Borowiczkach	28	0,6%
ul. 3 Maja	27	0,6%
osiedle Zielony Jar, Jar Rosicy	27	0,6%
osiedle Góry	27	0,6%
stadion miejski wraz z terenem przyległym	26	0,6%
osiedle Kochanowskiego	25	0,5%
ul. Gałczyńskiego, plac przy Politechnice, osiedle Miodowa Jar	23	0,5%
szpital na Winiarach wraz z terenem przyległym	22	0,5%
Cholerka, ul. Górna	19	0,4%
osiedle Ciechomice	18	0,4%
ul. Wyszogrodzka	17	0,4%

3.6. Ocena zadowolenia z własnego osiedla

Pytanie 8. Czy jest Pani/Pan zadowolona/y z tego, że mieszka na swoim osiedlu?

Tabela 41. Skala zadowolenia z własnego miejsca zamieszkania

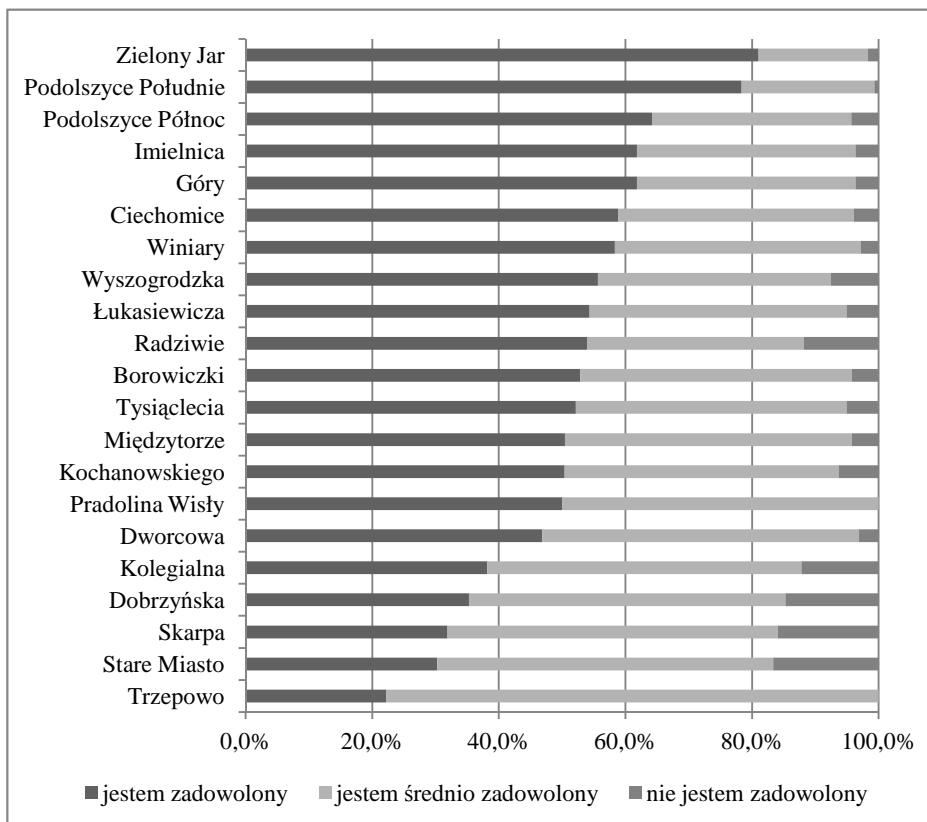
Odpowiedzi	Liczba	Udział %
jestem zadowolony	989	52,6%
jestem średnio zadowolony	762	40,5%
nie jestem zadowolony	129	6,9%
Ogółem	1880	100,0%

Ponad 52% ankietowanych jest zadowolonych z tego, że mieszka na swoim osiedlu. Najbardziej zadowoleni z miejsca zamieszkania są mieszkańcy Zielonego Jaru (aż 81% mieszkańców). Wysokie zadowolenie z miejsca zamieszkania wskazali także mieszkańcy Podolszyc Południowych, Podolszyc Północnych, Gór oraz Imielnicy.

Tabela 42. Skala zadowolenia z własnego miejsca zamieszkania wg osiedli

Osiedle	Liczba ankiet	jestem zadowolony		jestem średnio zadowolony		nie jestem zadowolony	
		Liczba	Udział %	Liczba	Udział %	Liczba	Udział %
Borowiczki	70	37	52,9%	30	42,9%	3	4,3%
Ciechomice	51	30	58,8%	19	37,3%	2	3,9%
Dobrzyńska	68	24	35,3%	34	50,0%	10	14,7%
Dworcowa	96	45	46,9%	48	50,0%	3	3,1%
Góry	55	34	61,8%	19	34,5%	2	3,6%
Imielnica	55	34	61,8%	19	34,5%	2	3,6%
Kochanowskiego	127	64	50,4%	55	43,3%	8	6,3%
Kolegialna	131	50	38,2%	65	49,6%	16	12,2%
Łukasiewicza	138	75	54,3%	56	40,6%	7	5,1%
Międzytorze	117	59	50,4%	53	45,3%	5	4,3%
Podolszycy Południe	143	112	78,3%	30	21,0%	1	0,7%
Podolszycy Północ	162	104	64,2%	51	31,5%	7	4,3%
Pradolina Wisły	18	9	50,0%	9	50,0%	0	0,0%
Radziwie	76	41	53,9%	26	34,2%	9	11,8%
Skarpa	94	30	31,9%	49	52,1%	15	16,0%
Stare Miasto	132	40	30,3%	70	53,0%	22	16,7%
Trzepowo	9	2	22,2%	7	77,8%	0	0,0%
Tysiąclecia	138	72	52,2%	59	42,8%	7	5,1%
Winiary	36	21	58,3%	14	38,9%	1	2,8%
Wyszogrodzka	106	59	55,7%	39	36,8%	8	7,5%
Zielony Jar	58	47	81,0%	10	17,2%	1	1,7%
Ogółem	1880	989	52,6%	762	40,5%	129	6,9%

Wykres 3. Porównanie zadowolenia z własnego miejsca zamieszkania wg osiedli

Najwięcej osób niezadowolonych z miejsca zamieszkania mieszka na Starym Mieście. Swoje niezadowolenie z miejsca zamieszkania wskazało 16,7% mieszkańców tego osiedla. Wysokie niezadowolenie z miejsca zamieszkania można zaobserwować także na osiedlach Skarpa, Dobrzyńska, Kolegialna i Radziwie.

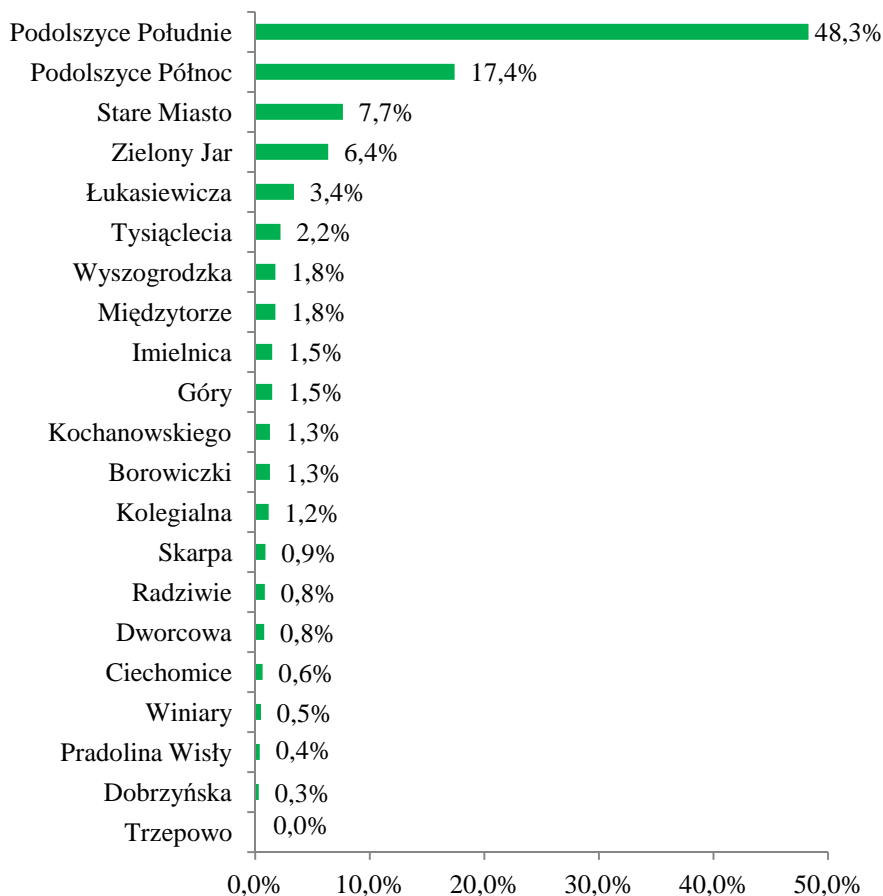
3.7. Ocena atrakcyjności osiedli

Pytanie 9. Proszę wskazać osiedle w Płocku, które według Pani/Pana jest najbardziej atrakcyjne pod względem jakości życia?

Tabela 43. Wybór najbardziej atrakcyjnego osiedla wg respondentów

Odpowiedzi	Liczba	Udział %
Borowiczki	20	1,3%
Ciechomice	10	0,6%
Dobrzyńska	5	0,3%
Dworcowa	12	0,8%
Góry	23	1,5%
Imielnica	23	1,5%
Kochanowskiego	20	1,3%
Kolegialna	18	1,2%
Łukasiewicza	52	3,4%
Międzytorze	27	1,8%
Podolszyce Południe	743	48,3%
Podolszyce Północ	268	17,4%
Pradolina Wisły	6	0,4%
Radziwie	13	0,8%
Skarpa	14	0,9%
Stare Miasto	118	7,7%
Trzepowo	0	0,0%
Tysiąclecia	34	2,2%
Winiary	8	0,5%
Wyszogrodzka	27	1,8%
Zielony Jar	98	6,4%
Ogółem	1539	100,0%

Wykres 4. Najbardziej atrakcyjne osiedla wg respondentów

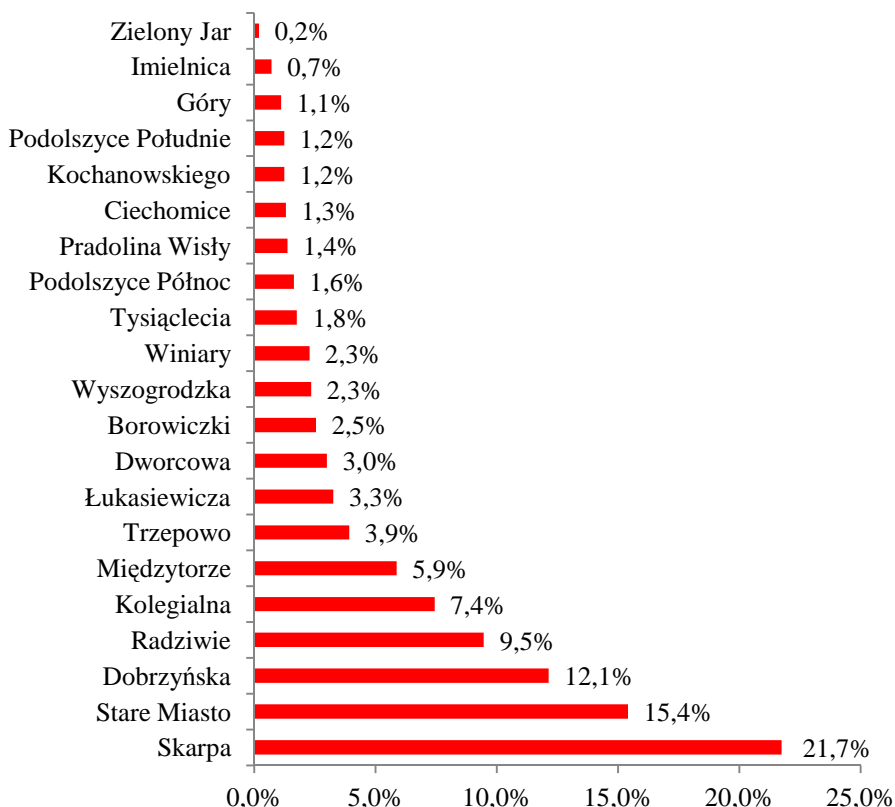
Osiedle najbardziej atrakcyjne pod względem jakości życia wskazało 1539 osób, co stanowi 81,9% ankietowanych. Najwięcej osób uznało, że najbardziej atrakcyjnym osiedlem są Podolszyce Południe (ponad 48%). Na drugim miejscu pod względem atrakcyjności uplasowało się osiedle Podolszyce Północ.

Pytanie 10. **Proszę wskazać osiedle w Płocku, które według Pani/ Pana jest najmniej atrakcyjne pod względem jakości życia?**

Tabela 44. Wybór najmniej atrakcyjnego osiedla wg respondentów

Odpowiedzi	Liczba	Udział %
Borowiczki	39	2,5%
Ciechomice	20	1,3%
Dobrzyńska	186	12,1%
Dworcowa	46	3,0%
Góry	17	1,1%
Imielnica	11	0,7%
Kochanowskiego	19	1,2%
Kolegialna	114	7,4%
Łukasiewicza	50	3,3%
Międzytorze	90	5,9%
Podolszyce Południe	19	1,2%
Podolszyce Północ	25	1,6%
Pradolina Wisły	21	1,4%
Radziwie	145	9,5%
Skarpa	333	21,7%
Stare Miasto	236	15,4%
Trzepowo	60	3,9%
Tysiąclecia	27	1,8%
Winiary	35	2,3%
Wyszogrodzka	36	2,3%
Zielony Jar	3	0,2%
Ogółem	1532	100,0%

Wykres 5. Najmniej atrakcyjne osiedla wg respondentów

Najmniej atrakcyjne osiedle pod względem jakości życia wskazały 1532 osoby, czyli 81,5% ankietowanych. Najwięcej osób uznało, że najmniej atrakcyjnym osiedlem jest Skarpa (21,7%). Mało atrakcyjnymi osiedlami według ankietowanych są też Stare Miasto i Dobrzyńska.

IV. WNIOSKI

Celem ankiety było poznanie opinii mieszkańców Płocka na temat obszarów problemowych wymagających działań rewitalizacyjnych. Ankieta została przygotowana przez pracowników Referatu Rewitalizacji Miasta i członków Towarzystwa Naukowego Płockiego.

Informacja o prowadzonym badaniu sondażowym przekazana została mieszkańcom Płocka za pośrednictwem strony internetowej Urzędu Miasta Płocka, mediów lokalnych oraz portalu społecznościowego.

W badaniu sondażowym wzięło udział ok. 1900 osób, co stanowi blisko 2% uprawnionych do wypełnienia ankiety mieszkańców Płocka.

Dystrybucja ankiet była w dużym stopniu uzależniona od zaangażowania dyrekcji i pracowników placówek oświatowych, którzy rozpowszechniali ankiety wśród uczniów i ich rodziców. Ten sposób dystrybucji sprawił, że zapewniono możliwość udziału w badaniu mieszkańcom wszystkich osiedli. Stosunkowo mało ankiet wypełnionych zostało online (5,5 %). Jest to zaskakujące z uwagi na fakt, że obecnie z internetu korzysta ponad 60% dorosłych Polaków (Centrum Badania Opinii Społecznej – Internauci 2013, Warszawa - czerwiec 2013). W przypadku ankiet wypełnionych w wersji papierowej zdecydowanie najmniej zostało złożonych w Centrum ds. Organizacji Pozarządowych (6 ankiet). Ponad 100 osób wyraziło (podając swój adres e-mail) chęć otrzymywania informacji o dalszych działaniach w zakresie rewitalizacji.

W ankiecie proszono o wskazanie obszarów problemowych znajdujących się w pobliżu miejsca zamieszkania respondentów oraz obszarów problemowych, które wymagają działań rewitalizacyjnych z uwagi na ich rolę w całej strukturze miasta.

Wśród problemów technicznych występujących w pobliżu miejsca zamieszkania najwięcej osób wskazało:

- zły stan dróg i chodników;
- niedostateczną liczbę miejsc parkingowych;
- brak ścieżek rowerowych;
- niską estetykę otoczenia, niską jakość urządzeń małej architektury (np. ławki, kioski, śmietniki) lub ich brak;
- zanieczyszczone skwery, ulice, trawniki.

Problemy dotyczące złego stanu podstawowej infrastruktury miejskiej należą zwykle do najbardziej uciążliwych w codziennym funkcjonowaniu. Inwestycje dotyczące remontów dróg i chodników są realizowane na bieżąco. Niemniej jednak z uwagi na duże potrzeby w tym zakresie powinna zostać opracowana hierarchizacja potrzeb, która będzie uwzględniała miejskie dokumenty strategiczne oraz zdanie mieszkańców.

Niedostateczna liczba miejsc parkingowych jest częstym problemem starych osiedli i dzielnic śródmiejskich, które w okresie powstawania były dostosowywane do ówczesnych potrzeb mieszkańców. Obecnie konieczne jest rozwiązanie tego problemu nie tylko z powodu większej liczby użytkowników samochodów, ale również z powodu zawłaszczania przestrzeni publicznych przez samochody. Zwłaszcza, że w ankiecie mieszkańcy wskazywali również jako poważny problem parkowanie samochodów na chodnikach, uniemożliwiające ruch pieszych.

Od kilkunastu lat w Płocku zauważa się większe zainteresowanie komunikacją rowerową. Jest to stosunkowo niedrogi środek lokomocji, który doskonale sprawdza się przy pokonywaniu niewielkich odległości wewnątrz miasta. Z tego względu, z wypowiedzi respondentów wynika potrzeba przygotowania odpowiedniej infrastruktury, zapewniającej bezpieczeństwo podróżowania.

Zauważona niska estetyka otoczenia wskazuje na uwrażliwienie respondentów na jakość przestrzeni miejskiej. Ten ważny głos powinien znaleźć odzwierciedlenie w położeniu większego nacisku na jakość realizowanych projektów, szczególnie miejskich oraz większą dbałość o tzw. „meble miejskie”, które powinny stanowić element świadomego działania w zakresie estetyzacji przestrzeni.

Respondenci poprzez wskazanie problemu zanieczyszczonych skwerów, ulic i trawników zwrócili uwagę również na kwestie czystości i porządku. Jest to jasny sygnał dla służb porządkowych, aby z większą starannością wykonywały swoje zadania. W ramach tego wskazania pojawił się również problem zanieczyszczania trawników przez czworonogi i braku nawyku sprzątania właścicieli po swoich psach.

Jako 3 największe problemy społeczne występujące w pobliżu miejsca zamieszkania zostały wskazane:

- chuligaństwo, wandalizm, agresywne zachowania młodzieży, zagrożenie przestępczością;
- słaba integracja lokalnej społeczności;
- słaba współpraca między instytucjami publicznymi a mieszkańcami.

Problem braku poczucia bezpieczeństwa w miejscu zamieszkania jest jednym z najbardziej uciążliwych, ponieważ nie tylko nie pozwala w pełni korzystać ze wspólnej przestrzeni publicznej, ale również

poczucie zagrożenia nie pozwala na realizację wielu aktywności w tej przestrzeni. Pośrednio wpływa to, m.in. na czas, jaki spędzamy w przestrzeni publicznej, godziny funkcjonowania zakładów usługowych, trwałość urządzeń małej architektury itp. Z tej przyczyny służby porządkowe powinny współpracować z organizacjami pozarządowymi, instytucjami społecznymi w celu opracowania programów zwiększających poczucie bezpieczeństwa mieszkańców.

Zaniepokojenie ankietowanych wzbudza także pozostawianie psów bez nadzoru. Należało by rozważyć bardziej zdecydowane działania w stosunku do właścicieli psów, którzy pozostawiają psy bez opieki oraz odpowiedniego zabezpieczenia. Warto w tym zakresie prowadzić akcję informacyjną. Ponadto ankietowani zwrócili uwagę na niewystarczającą liczbę patroli policji i straży miejskiej.

Problemy wskazywane przez ankietowanych nie zawsze mają odniesienie do realnego zagrożenia. Przykładem takiego problemu jest bezdomność wskazywana bardzo często jako największy problem społeczny na danym osiedlu. Nie znajduje to jednak potwierdzenia w przeprowadzonych analizach statystycznych. Należy zatem zastanowić się, dlaczego akurat ten problem jest najczęściej artykułowany przez ankietowanych, a odpowiednie służby miejskie powinny go przeanalizować i podjąć stosowne rozwiązania, aby zmniejszyć jego oddziaływanie.

Wśród problemów dotyczących braku niektórych miejsc i form aktywności w pobliżu miejsca zamieszkania dominują kwestie aktywności w czasie wolnym. Najwięcej wskazań dotyczyło:

- braku miejsc do spędzania czasu wolnego (np. klub osiedlowy, kafejka internetowa, biblioteka, fitness club, świetlica);
- braku imprez integrujących lokalną społeczność.

Wskazania te mówią o dużej potrzebie rozwoju życia społecznego mieszkańców oraz spędzania czasu na rozwijaniu swoich zainteresowań. Wyniki ankiety mogą sugerować, że istniejące obiekty nie zaspakajają w pełni potrzeb mieszkańców lub nie mają oni wystarczającej informacji na ich temat.

W celu poprawy sytuacji powinny zostać wykorzystane przede wszystkim placówki oświatowe, które w godzinach popołudniowych są

mniej obciążone. Zwykle dysponują one infrastrukturą, która umożliwiłaby w dość prosty sposób spełnienie części oczekiwań.

Integracja lokalnej społeczności winna również być przedmiotem działalności rad mieszkańców osiedli, które powinny w tym celu dysponować stosownymi narzędziami.

Kolejnym problemem, według ankietowanych, jest brak szaletów miejskich. Biorąc jednak pod uwagę kontekst tych wypowiedzi, nie jest to (tak jak wskazywali ankietowani) problem każdego osiedla. Dostępnych toalet publicznych brakuje przede wszystkim w centrum miasta oraz w miejscach spędzania czasu wolnego na świeżym powietrzu (parki, place zabaw, skwerki itp.).

Należy przede wszystkim przeanalizować formę i czas funkcjonowania istniejących szaletów oraz rozpatrzyć możliwość udostępnienia toalet w obiektach użyteczności publicznej znajdujących się w pobliżu miejsc rekreacji. Rozwiązanie takie pozwoliłoby w wielu przypadkach uniknąć kosztownych inwestycji, jednocześnie zapewniając odpowiednią dostępność do tego typu usług.

W ramach pytań otwartych najczęściej poruszane były kwestie związane z utrzymaniem czystości w mieście i zanieczyszczeniem powietrza.

Część wskazywanych potrzeb inwestycyjnych była powieleniem już zrealizowanych lub realizowanych przedsięwzięć.

Ponad 65% ankietowanych uznało, że w pobliżu ich miejsca zamieszkania występują obszary, które wymagają ożywienia. Bardzo często jako obszar wskazywane było całe osiedle. Była to odpowiedź, która nie pozwala na sprecyzowanie problemu, co było podstawowym celem ankiety.

Sytuacja na osiedlach zwykle jest zróżnicowana - są miejsca bardziej i mniej zdegradowane. Ankietowani nie potrafili jednak wskazać, w którym miejscu sytuacja jest najgorsza.

Interesujące w ankiecie były odpowiedzi na pytanie o najbardziej i najmniej atrakcyjne osiedle oraz o stopień zadowolenia z własnego miejsca zamieszkania.

Ankietowani byli zdecydowani, co do wyboru najbardziej atrakcyjnego osiedla. Z dużą przewagą nad innymi osiedlami wskazano Podolszyce Południe. Trudniej było natomiast ankietowanym wskazać najmniej atrakcyjne osiedle. Na wybór osiedli Skarpa i Dobrzyńska

zapewne wpływ miało pokutujące od lat przekonanie o negatywnych zjawiskach społecznych występujących w tym rejonie.

Skrajne emocje wśród ankietowanych wzbudza Stare Miasto. Wielu mieszkańców, zapewne z uwagi na położenie i historyczne uwarunkowania, dostrzega jego rangę, prestiż, co z kolei przekłada się na jego atrakcyjność. Z drugiej jednak strony w rankingu najmniej atrakcyjnych osiedli Stare Miasto zajęło drugie miejsce. Z racji wieku i wieloletnich zaniedbań obszar ten uległ największej degradacji technicznej. Ankietowani dostrzegają występowanie na tym terenie negatywnych zjawisk społecznych oraz brak zainteresowania podmiotów prywatnych do prowadzenia działalności gospodarczej.

Wyznaczając miejsca wymagające ożywienia, ankietowani kierowali się przede wszystkim względami estetycznymi. Wskazywali na zaniedbaną przestrzeń publiczną, zły stan techniczny budynków. Rzadziej dostrzegali kwestie społeczno-gospodarcze. Jeśli już przyjmowali takie kryteria, to wskazywali na nasilenie się patologii społecznych oraz na puste lokale usługowe. Niezwykle ważną rolę w kształtowaniu przestrzeni miejskiej według mieszkańców odgrywają tereny zielone. To właśnie zaniedbana zieleń w wielu przypadkach przyczynia się do uznania danego miejsca za zdegradowane. Świadczy to o nadal niskiej wiedzy na temat rewitalizacji i braku refleksji nad prawdziwymi przyczynami degradacji przestrzeni miasta.

W skali całego miasta ankietowani uznali, że rewitalizacji przede wszystkim wymagają tereny położone w centrum miasta. Wynika to przede wszystkim z realnych potrzeb rewitalizacyjnych w tej części miasta, a po części z faktu, że rewitalizacja bardzo często utożsamiana jest ze Starówką. Wpływ na identyfikację obszarów wymagających rewitalizacji z pewnością miały też media, które szeroko komentowały potrzebę ożywienia ulicy Tumskiej, zagospodarowanie nabrzeża wiślanego oraz konieczność przebudowy dworca.

Ankietowani dostrzegli potrzebę rewitalizacji także innych terenów. Wskazywali tereny przemysłowe oraz powojaskowe, dla których należy znaleźć nowe przeznaczenie i wtórnie je zagospodarować, aby były zdolne do generowania nowych aktywności. Rzadziej wskazywane były tereny położone na osiedlach budowanych w technologii tzw. wielkiej płyty, gdzie specyficzny układ zabudowy utrudnia identyfikację przestrzeni publicznej oraz negatywnie wpływa na więzi sąsiedzkie.

V. REKOMENDACJE

Mimo że rewitalizacja w ostatnich latach staje się coraz bardziej popularna, słowo to jest niezbyt zrozumiałe. Bardzo wiele osób traktuje je jako „obce”. Jeżeli już jest kojarzone to przede wszystkim z remontami zabytków. Częściowo wpływ na takie postrzeganie rewitalizacji miał sposób dystrybucji środków unijnych na ten cel, który koncentrował się na działaniach inwestycyjnych.

Należy spopularyzować pojęcie rewitalizacji w pełnym jego znaczeniu. W większym stopniu promować rewitalizację, kładąc nacisk na aspekty społeczno-gospodarcze realizowanych projektów - inaczej rewitalizacja nadal będzie rozumiana jedynie jako działanie czysto techniczne, inżynierskie.

Wskazane również jest zwiększenie wiedzy na temat rewitalizacji i jej zintegrowanego charakteru wśród pracowników urzędu, miejskich jednostek budżetowych, spółek miejskich, radnych miasta i radnych osiedli, tak, aby bardziej efektywnie korzystać z istniejących form finansowania różnych projektów.

Należy położyć większy nacisk na informowanie mieszkańców o realizowanych w mieście przedsięwzięciach i inwestycjach na każdym ich etapie.

Nie wszystkie obszary wskazane przez ankietowanych kwalifikują się do rewitalizacji. Należy jednak je wziąć pod uwagę przy planowaniu budżetu. Wykaz potrzeb może być też cenną wskazówką w kształtowaniu budżetu obywatelskiego.

Część wskazań z ankiet, spełniających dodatkowo kryteria statystyczne¹ powinno zostać uwzględnionych przy dalszych pracach nad aktualizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Rewitalizacja nie rozwiąże wszystkich problemów, z jakimi borykają się mieszkańcy Płocka. Aby jednak była działaniem skutecznym, należy dążyć do wypracowania kompleksowych i zintegrowanych działań w porozumieniu z wieloma podmiotami.

¹ Kryteria zostaną określone w uszczegółowieniu do Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Mazowieckiego na lata 2014-2020.

Przy programowaniu działań rewitalizacyjnych należy uwzględnić kwestie własnościowe, ponieważ z budżetu miasta mogą być finansowane tylko działania będące w kompetencji samorządu gminnego w ramach posiadanych środków.

Skuteczność prowadzenia działań rewitalizacyjnych będzie zależała jednak od pozyskania jak największej liczby partnerów zewnętrznych. Należy wypracować właściwy model współpracy z interesariuszami działań planowanych na obszarach wytypowanych do rewitalizacji.

Konieczne jest również wypracowanie mechanizmów i zachęt dla podmiotów prywatnych, które wypełniałyby lukę pomiędzy koniecznością zainwestowania w obszarach rewitalizacji, a naturalnymi mechanizmami rynkowymi.

W realizację działań rewitalizacyjnych w większym stopniu powinny być zaangażowane organizacje pozarządowe. Jednym z mechanizmów, który mógłby zachęcić je do aktywnej współpracy przy realizacji działań rewitalizacyjnych mogłyby być dotacje z budżetu miasta przeznaczone na działalność społeczną w obszarach rewitalizacji.

Wskazane jest powołanie wielobranżowego zespołu ds. rewitalizacji, który byłby ciałem doradczym przy realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Zakres koniecznych działań i zadań służących rewitalizacji obszarów kryzysowych powinien zostać wypracowany w ścisłej współpracy ze społecznością lokalną.